

ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻ

Մ Ա Յ Ր Ա Թ Ո Ռ

Ս. թ. նոյեմբերի 7-ին, Հոկտեմբերյան ուսուցիչի 29-րդ տարեդարձի օրը, Ս. էջմիածնի Մայր Տաճարում, հավատացյալների խումբն բազմության ներկայությամբ, ս. պատարագ մատուցվեց: Պատարագից հետո կատարվեց Հանրապետական հանդիսավոր մաղթանք՝ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի մասնակցությամբ:

Քարոզ խոսեց Գերաշնորհ Տ. Նիրսես սուրբապետը: Արքայապետ Արքայապետը:

Ս. թ. նոյեմբերի 29-ին, Հայաստանում սովետական իշխանություն հաստատվելու 26-րդ տարեդարձի օրը, Ս. էջմիածնի Մայր Տաճարում ս. պատարագ մատուցվեց, որից

հետո տեղի ունեցավ Հանրապետական մաղթանք: Պատարագին ներկա էր Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը:

Ս. թ. նոյեմբերի 29-ին, Հայաստանում սովետական կարգեր հաստատվելու 26-րդ տարեդարձի օրը, հավատացյալների խումբն բազմության ներկայությամբ, Թբիլիսիի Ս. Գևորգ եկեղեցում ս. պատարագ մատուցվեց:

Պատարագում էր Մայր Աթոռից գործուղված Տ. Նղիշե վարդապետ Հարությունյանը: Պատարագից հետո հանդիսավոր մաղթանք կատարվեց:

Քարոզ խոսեց Տ. Նղիշե վարդապետ Հարությունյանը:

ԱՐՏԱՎԱԶԴ. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՓԱՐԻԶԻ ՄԵԶ

Գերաշն. Տ. Արտավազդ արքեպիսկոպոս Սյուրմեյան Պեղյուծեն Փարիզ հասեր է օգոստոսի 22-ին, որպես Հայրապետական լիազոր ներկայացուցիչ՝ սկերակազմելու համար Եվրոպայի թեմը, և պատգամավորական ժողովի մը միջոցով ընտրել տալու թեմական առաջնորդը:

Արտավազդ Սրբազան Փարիզ ժամանելն անմիջապես վերջ Հայոց եկեղեցին հրթալով քարոզ մը խոսեր է և հետո խորհրդարանին մեջ ընդունել է գաղութին շնորհավորությունները:

Այս առթիվ կարժե հիշել թե Արտավազդ Սրբազան ավելի քան քսան տարի Հայեպի և Պեղյուծի մեջ ամենայն հավատարմու-

թյամբ և ուղղամտությամբ ծառայեց Հայաստանյայց Եկեղեցվո և հայ հոծ համայնքին: Իր ջանքերուն շնորհիվ հիմնվեցան կարգ մը եկեղեցիներ, դպրոցներ, բարեփրական հաստատություններ, և ազգն սու եկեղեցին բարվոք հարաբերությանց մեջ դրվեցան տեղացի և հովանավոր պետությանց, հոգևոր պետերու և օտար շրջանակներու հետ:

Սյուրմեյան արքեպիսկոպոսի անցյալ արդյունավետ գործունեությունը ինքնին հրաշխիք է թե անիկա պիտի կրնա իրագործել բովանդակ Եվրոպայի թեմը միակ Առաջնորդության մը կապելու Հայրապետական իղձն ու փափաքը:

(«Հայաստանի կոչնակ» թիվ 40, 1946 թ)

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ ՓՈՔՐԱՄԱՍՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԺԱՄՅԱ ԿՈՄԻՏԵԻ ԶԵԿՈՒՅՑԸ

Պուլկարահայ Փոքրամասնության Առժամայ Կոմիտես պուլկարահայության կհայտարարե,

թարե, թե Պուլկար Նախարարական Խորհրդի 26 սեպտեմբեր 1946 թվի որոշմամբ տրված

արտոնության համաձայն, 30 սկստեմբեր 1946-ին Վառնային մեկնող սովետական «Վլաչեսլավ Մուրտուլ» շոգենավով Սովետական Հայաստան զրկված են Ռոտոսթո և էտիրնե քաղաքներին 1922-ի գաղթի շրջանին Պուլկարիա բերված եկեղեցական գույքեր և անոթներ, մասնավոր ցուցակագրությամբ ստացված մասնավոր Հանձնախումբի մը կողմն:

Նույն շոգենավով ուղարկված են նաև Ռուսերի եկեղեցիին կողմն նվիրված երեք կտոր ձեռագիր հին Ավետարաններ, ինչպես նաև Զելթունի 1895-ի ապստամբութենն

զրկագ մը ներկայացնող յուզանկար մը, գնված և նվիրված հանգուցյալ Մուրաժ Մեթեմետյանի կողմն Բլովտիվաբնակ Պ. Արիս Կուրպեթյանի ձեռամբ:

Պուլկարահայ Փոքրամասնության Առժամյա Կոմիտեի

Նախագահ՝ Գ. ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ատենադպիր՝ Մ. ԽԱՉԿՅԱՆ

Սոֆիա
(«Նիւրառ», թիվ 2767, 1946 թ.)

Մանր.— Եղված գույքերը ստացվել են էջմիածնում: ԽՄՐԱԿՐ.

ԵՓՐԵՄ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏՈՀՄՈՒՆԻԻ ՄԱՀԸ

† Եփրեմ Արքեպիսկոպոս Տոհմունի

Ս. Բ. նոյեմբերի 27-ին Դամասկոսում ի Տեր հանգչավ Դամասկոսի Կաթողիկոսական Փոխանորդ Տ. Եփրեմ Սրբազան Տոհմունին:

Հանգուցյալ Տ. Եփրեմ Արքեպիսկոպոս Տոհմունին ծնվել է 1880 թվին Սսում: Նախնական կրթությունն ստացել է Սսի Ազգային Վարժարանում և ապա Ժառանգավորաց Վարժարանում:

1909 թվին Սսի Մայրավանքում վարդապետ է ձեռնադրվել: 1930 թվին ձեռնադրվել է եպիսկոպոս, իսկ 1937 թվին ստացել արքեպիսկոպոսության աստիճան:

Տ. Եփրեմ Սրբազանը երկար տարիներ ուսուցիչ է եղել Սսի Ազգային և Ժառանգավորաց վարժարաններում:

Տարագրության տարիներին անցել է Երուսաղեմ, ուր իր ուժերը նվիրել է գաղթականության գործին: Պատերազմից հետո վերադարձել է Ադանա: Կիրիկիո հայության գաղթից հետո հովվական պաշտոն է վարել Հունաստանում 1920—1923 թ. թ.: 1923—1924 թ. թ. հանդիսացել է Կաթողիկոսական Փոխանորդ Լիբանանի թեմի, ուր մի շարք ազգային վարժարաններ է հիմնել: 1924—1925 թ. թ. նշանակվել է Հալեպի թեմի Առաջնորդական Տեղապահ: 1925—1933 թ. թ. Լաթաքիո թեմի Կաթողիկոսական Փոխանորդն էր, իսկ 1933—1946 թ. թ., մինչև իր մահը, Դամասկոսի թեմի Կաթողիկոսական Փոխանորդը:

1945 թվին Եփրեմ Արքեպիսկոպոս Տոհմունին ժամանեց Ս. էջմիածին և մասնակցեց Ազգային-եկեղեցական ժողովի աշխատանքներին: Այստեղ ազնիվ ու անկեղծ հայրենասեր Եփրեմ Սրբազանը հնարավորություն ունեցավ Հայրենիքի տնտեսական ու կուլտուրական բուռն վերելքին մոտիկից ծանոթանալու և իրեն անչափ երջանիկ զգալու հայ ժողովրդի նոր Ոսկեդարի գոյության համար:

Հայ եկեղեցին, Տ. Եփրեմ Արքեպիսկոպոս Տոհմունու մահվամբ, կորցրեց Հայ եկեղեցուն ու Հայ ժողովրդին նվիրված անձնազոհ ու հայրենասեր մի հովիվ: Հանգիստ իր հողվույն: